

AZ ISKOLAI KÖNYVTÁRI TÉRSZERVEZÉS PEDAGÓGIAI SZEMPONTJAI

Dömsödy Andrea
OFI-OPKM
iskolai könyvtári szakreferens
domsody.andrea@opkm.hu

Négyféle könyvtár a tanulásban

Pedagógiai paradigma	A könyvtár funkciója
ismeretátadás	kész, rendszerezett tudás átadása
szemléltetés	a nem elérhető környezet bemutatása
cselekvés	aktivitás, a feladatmegoldás színtere
konstruktivista	alternatívák, értelmezések forrása

(Nahalka, 1999)

Egy iskola könyvtára olyan,

AMILYET MEGÉRDEMEL

**AMILYEN PEDAGÓGIAI
KULTÚRÁJA**

Ped. paradigmák - terek

Paradigma	Térjellemezők
ismeretátadás	<ul style="list-style-type: none">•tanári – tanulói kv.•olvasmányok raktára•frontális tér
szemléltetés	<ul style="list-style-type: none">•taneszköztár•egyéni ülőhelyek•kölcsonzési hangsúly
cselekvés	<ul style="list-style-type: none">•csop.asztal•ülőhelyszámnövelés•tanulási tér
konstruktivista	<ul style="list-style-type: none">•rugalmas terek•eszközök, források egy helyen•mindenkinek

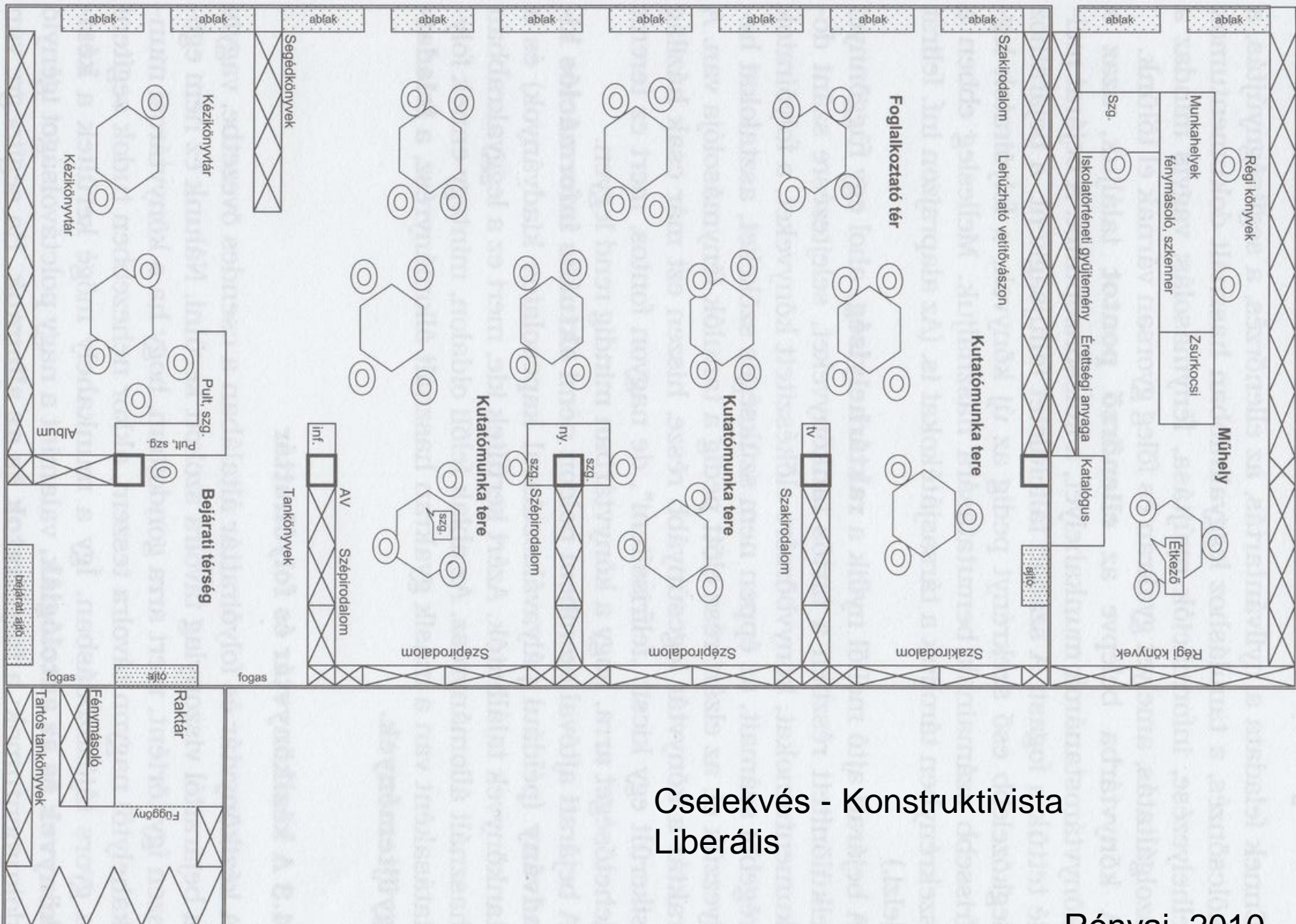
Könyvtárképek – könyvtári ideák

KÖNYVTÁR	Humanista - nevelő	Liberális - szolgáltató	Szociális elkötelezettségű
Célja	humánus értékek őrzése, közvetítése	szabad inf.közvetítés	HH kult. szintjének emelése, az állampolgári jogon járó szolg. eljuttatása
Meg- határozza	esztétikai értékek	használó igénye	olvasásszoc. eredmények
Értékrendje	érték- konzervativista	demokrácia, liberalizmus	szociális elkötelezettség
Könyvtáros funkciója	titkos nevelő	szolgáltató	segítőkész embertárs, szociális munkás
Jellemző tevi	klasszikus irod. propagálása	gazdag választék, a szabad választás biztosítása	rászorulókat ellátása, HH fiatalokkal való foglalkozás, olvasótábor, társadalomkritika
Gyökerei	népkönyvtári eszmé, politikai kvt-i munkával szemben	a kompromittálódott nevelő eszmével szemben	közművelődési könyvtárakat létrehozó eszmé, szociológia erősödése

(Katsányi, 1991)

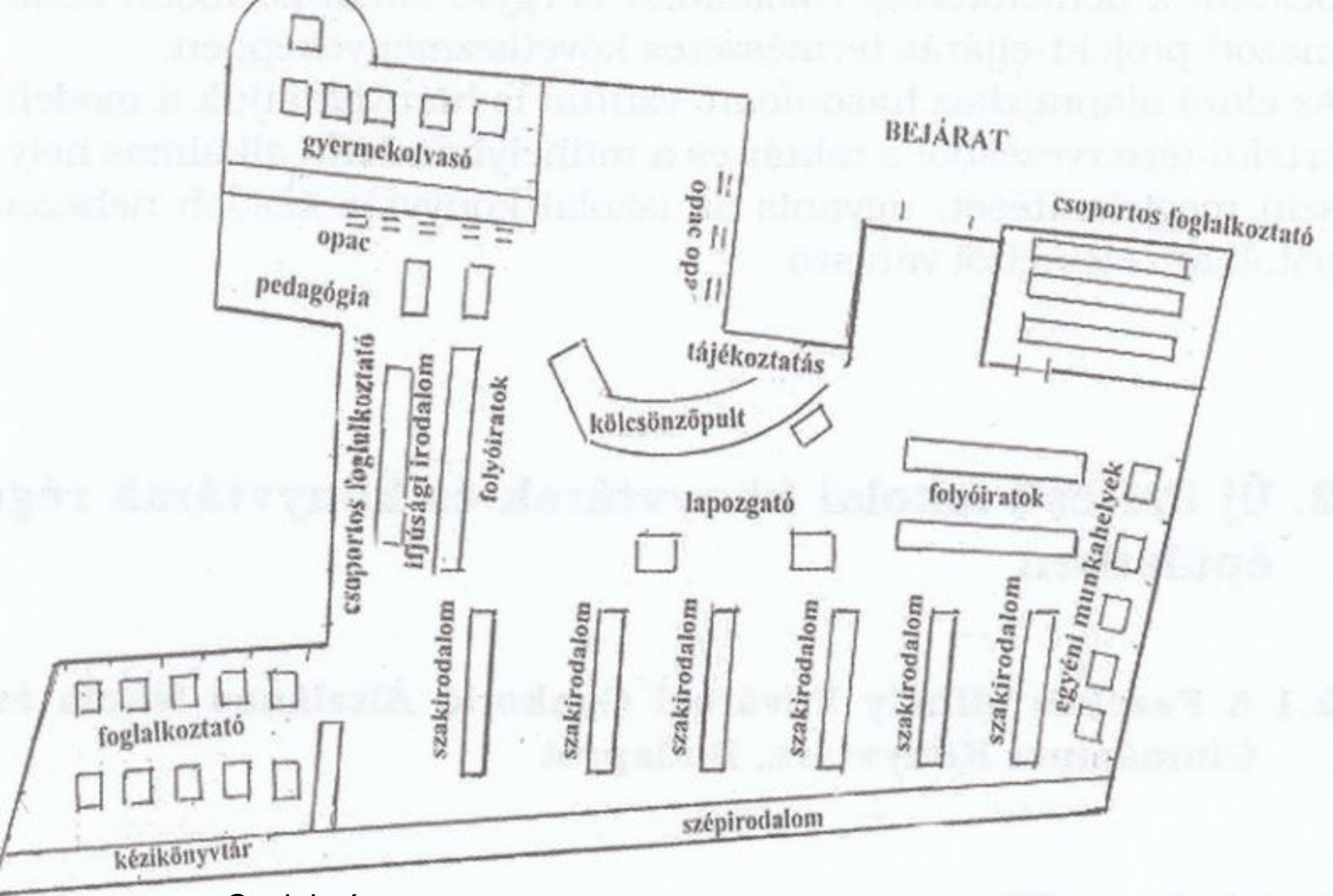
Könyvtári ideák - terek

Idea	Térjellemezők
Nevelő	<ul style="list-style-type: none">•kiemelések•kulturális programok•figyelmeztető feliratok
Liberális	<ul style="list-style-type: none">•önkiszolgálást segítő elrendezés, feliratok•szabad szg., eszközök
Szociális	<ul style="list-style-type: none">•tanulást segítő terek, eszközök,•közösségi terek, kellemes légkör•szabadidős programok

Cselekvés - Konstruktivista Liberális

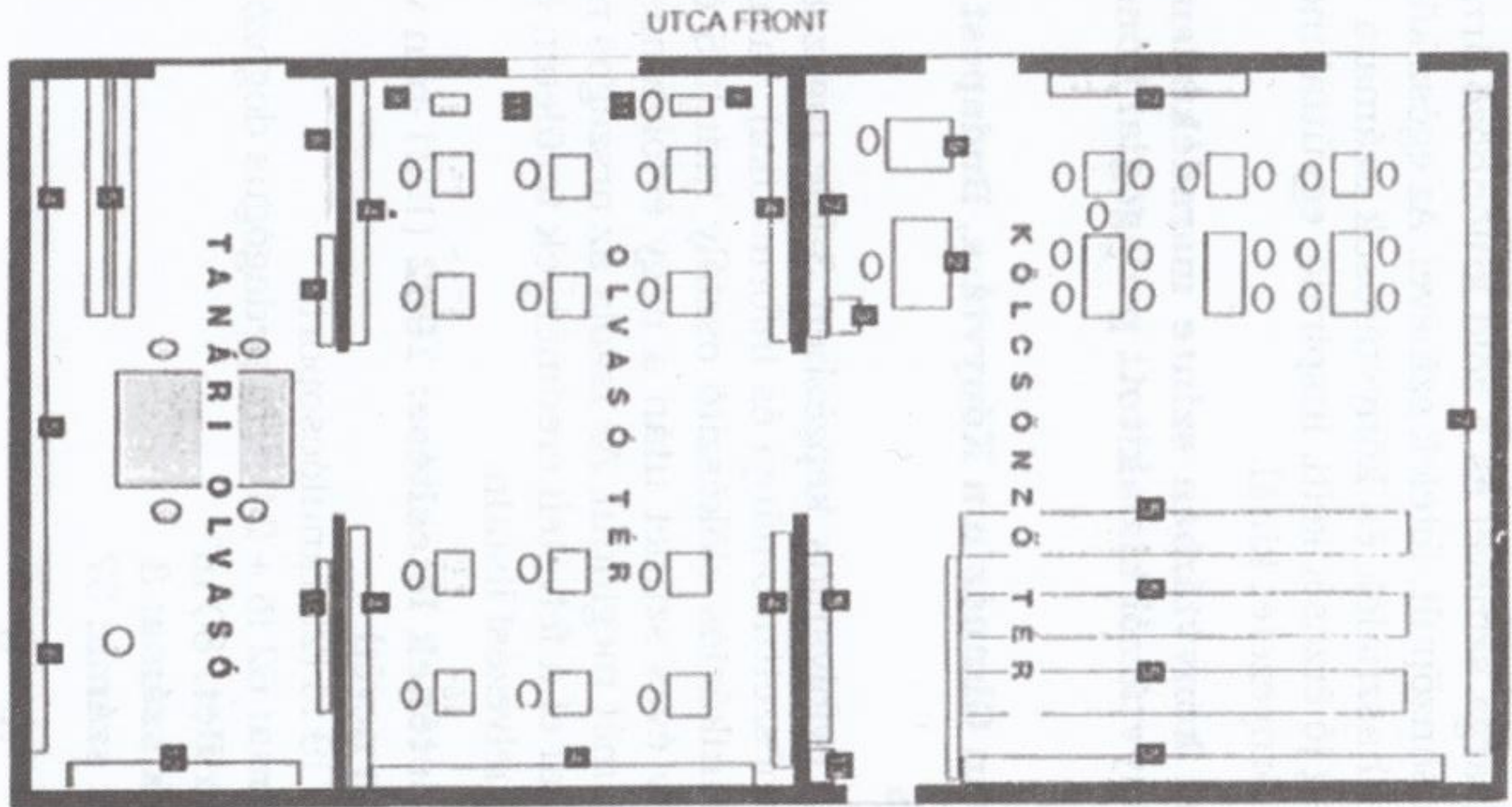
Rónyai, 2010

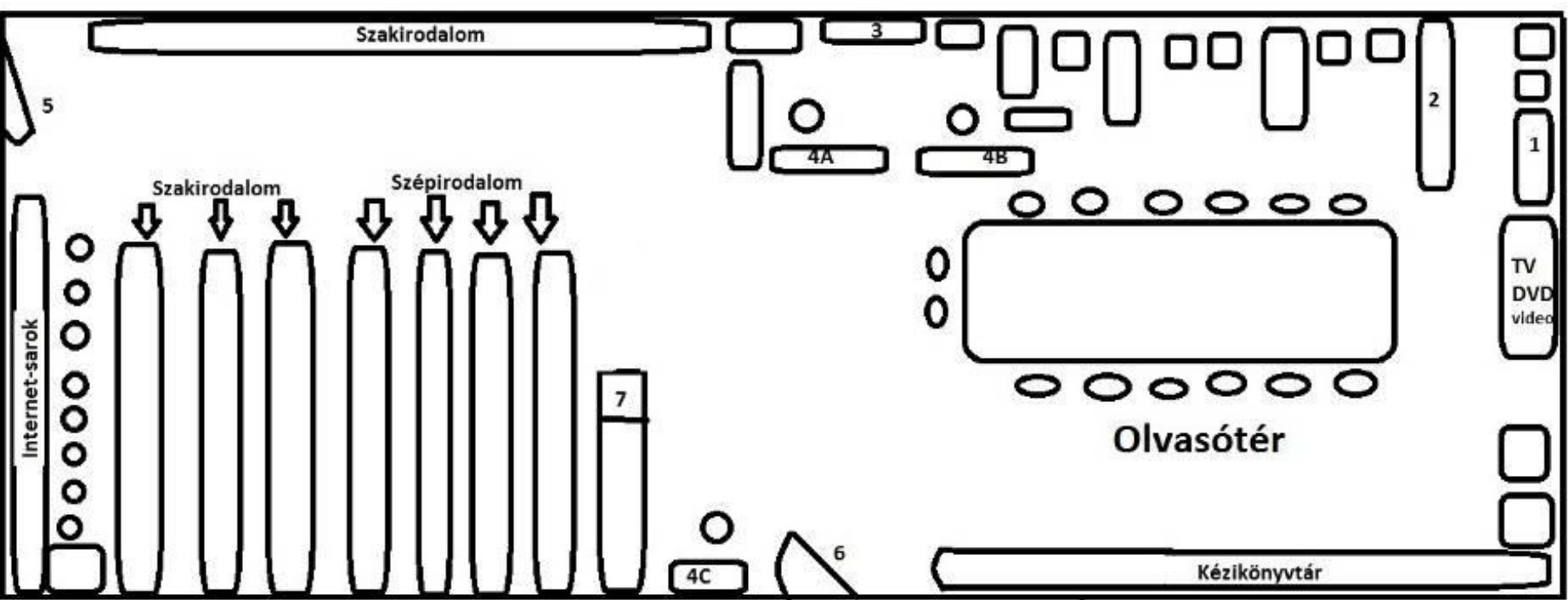

Cselekvés
Liberális

Dán, 2009-2010

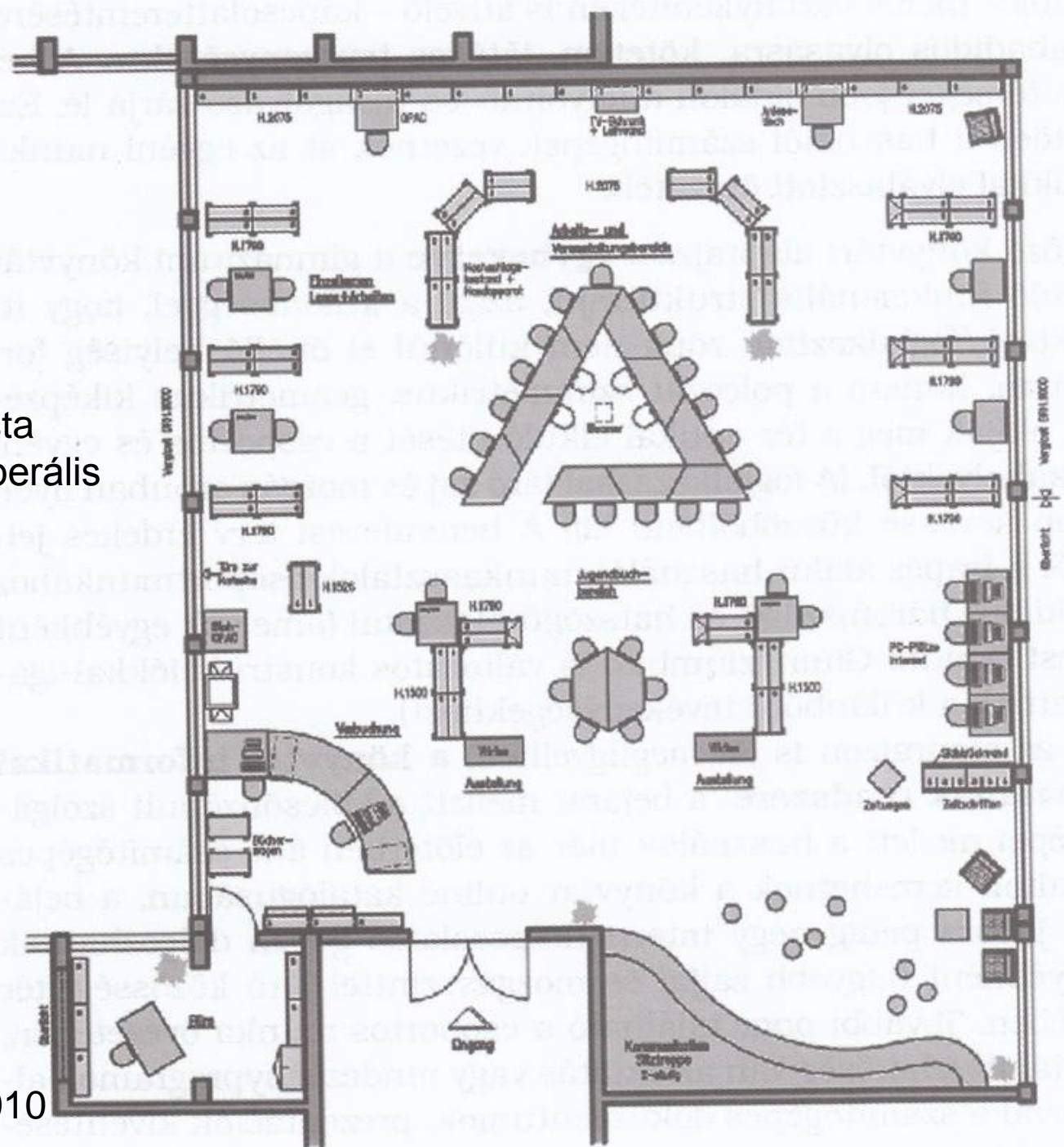
Ismeretátadás – Cselekvés
Liberális

Ismeretátadás – Szemléltetés

Konstruktivista
Szociális - Liberális

Dán, 2009-2010

TERVEZÉSI SZEMPONTOK

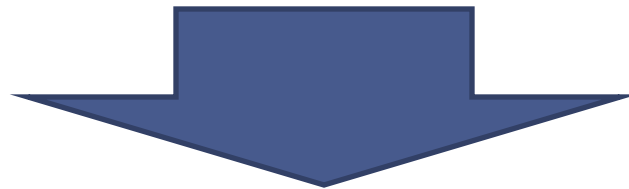
Figyelembe kell venni

- Iskola
 - -típus
 - -épület
 - létszám (10%-nyi ülőhely)
- Pedagógiai környezet
 - HPP – célok
 - tantestület ism.elméleti felfogása,
 - módszertani kultúrája
- Jog, szabvány, irányelv
- Állomány, eszközök

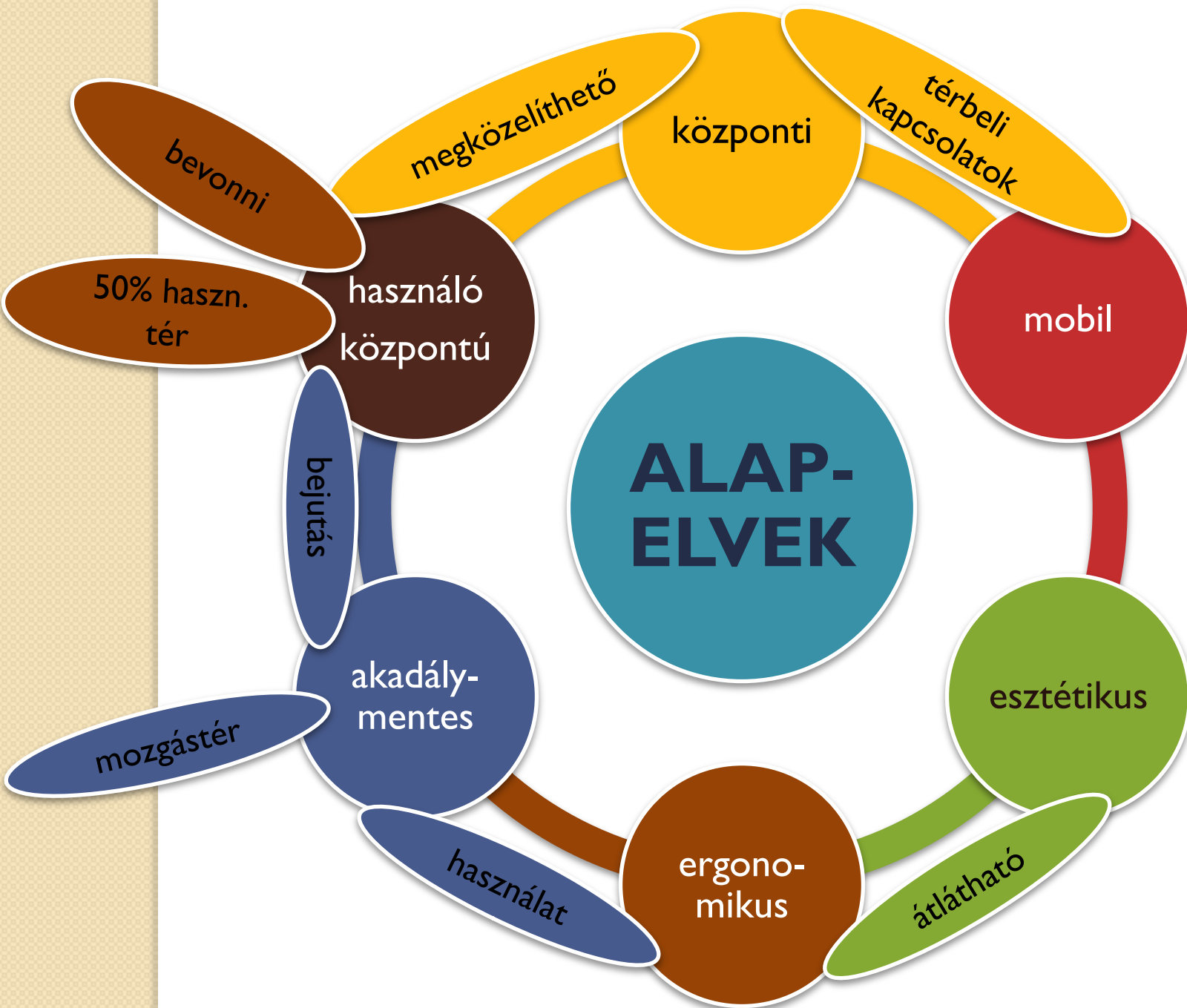
(Dán, 2009)

Igények azonosítása

	Használók	<ul style="list-style-type: none">•tanuló, tanár, dolgozó, szülő•tanórai, tanórán kívüli
	Tárgyak	<ul style="list-style-type: none">•állomány, eszközök helyigénye
	Célok	<ul style="list-style-type: none">•könyvtári célok, „A” kv. bemutatása•HPP megvalósítása

- Differenciált tér, tagolt, rugalmas tér
- Növekedési, átalakítási lehetőség

Funkcionális terek

- Kölcsönző / tájékoztatópont
- Katalógus / adatbázishasználat
- Kézikönyvtár
- Egyéni olvasóhely
- Kiscsoportos munkatér
- Foglalkoztatótér
- Folyóiratolvasó
- Szabadpolcos könyvkiválasztó övezet
- Raktár
- Különgyűjtemény
 - Tankönyvtár
- Kiállítás
- Kisebb rendezvény
- Közérdekű inf.terjesztés
- Beszélgetőhely, klub
- Tanári felkészülés,
- Reprográfia
- Alkotás
- Könyvtárosi munkahely
- Ruhatár, táskatartó
- Kézmosó

Még két fontos tanács

- szakértői szem
- próbajárat

Irodalom

Dán Krisztina (2009-2010): Az iskolai könyvtárak építészeti, térszervezési és berendezési sajátosságai 1-3. rész In: Dán Krisztina – Fehér Miklós (szerk.): Korszerű könyvtár, Finanszírozás – gyarapítás – menedzsment, Bp., Raabe, CI.13-15

Katsányi Sándor (1991): Séta ideáink bölcsőhelye körül In: Könyvtáros, 1991. I. sz., 5-8. p.

Nahalka István (1999): Könyvtár és pedagógia In: Módszertani Lapok, Könyvtárhasználat, 4. sz., 6-13. p.

Rónyai Tünde (2010): Könyvtárépítészeti reorganizáció egy gimnáziumban, A tervezéstől a kölcsönzésig In: Dán Krisztina – Fehér Miklós (szerk.): Korszerű könyvtár, Finanszírozás – gyarapítás – menedzsment, Bp., Raabe, CI.16, 23 p.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

domsody.andrea@opkm.hu